

Trošarina na električnu energiju i prirodni plin

Željka Marinović, dipl. oec.

Hrvatskim trošarinskim zakonodavstvom uređuje se trošarinski sustav oporezivanja, između ostaloga, energenata i električne energije. Pod energentima u smislu Zakona o trošarinama podrazumijeva se i prirodni plin. U nastavku teksta iznose se trošarinski instituti vezani uz oporezivanje električne energije i prirodnog plina kao što su trošarinski obveznik, prijava za upis u registar trošarinskih obveznika, nastanak obveze obračunavanja i plaćanja trošarine, mjesečna izvješća i evidencije trošarinskih obveznika te poslovna i neposlovna uporaba prirodnog plina i električne energije.

1. Uvod

Trošarinsko postupanje s električnom energijom i prirodnim plinom propisano je u Zakonu o trošarinama (Nar. nov., br. 106/18., 121/19. i 144/21.; u daljnjem tekstu: ZOT-a) i Pravilniku o trošarinama (Nar. nov., br. 1/19., 1/20., 22/22. i 114/23; u daljnjem tekstu: POT-a).

U području harmoniziranih trošarina s pravnom stečevinom Europske unije (EU) trošarinsko oporezivanje električne energije i prirodnog plina propisano je odredbama Direktive Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije Tekst značajan za EGP (SL L 283, 31. 10. 2003., str. 51.), kako je posljednji put izmijenjena Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2018/552 od 6. travnja 2018. o ažuriranju upućivanja u Direktivi Vijeća 2003/96/EZ na oznake kombinirane nomenklature za određene proizvode (SL L 91, 9. 4. 2018., str. 27.).

Trošarinski obveznici na električnu energiju i prirodni plin oslobođeni su obveze proizvodnje odnosno trošarinskog poslovanja u trošarinskom skladištu i ne polažu instrument osiguranja plaćanja trošarine.

Na električnu energiju i prirodni plin se ne primjenjuju opća pravila nadzora kretanja trošarinskih proizvoda koja uređuju kretanje trošarinskih proizvoda u sustavu odgode plaćanja trošarine i kretanje trošarinskih proizvoda puštenih u potrošnju (s plaćenom trošarinom) već se komercijalno kretanje električne energije i prirodnog plina odvija uz uobičajenu komercijalnu ispravu (račun, predračun, otpremnica i dr.).

Trošarinska osnovica za električnu energiju i prirodni plin je količina električne energije, odnosno prirodnog plina mjerena u megavat-satima (MWh).

Carinski uredi nadležni s obzirom na sjedište odnosno prebivalište trošarinskog obveznika koji obavljaju poslove vezane uz provedbu trošarinskog postupanja, propisani su Odlukom o osnivanju, sjedištu

i području na kojima djeluju područni carinski uredi, carinski uredi i granični carinski uredi Ministarstva financija, Carinske uprave (Nar. nov., br. 113/20). Nadležni carinski uredi mogu se naći na internetskim stranicama Carinske uprave, pod linkom <https://carina.gov.hr/o-upravi/djelokrug/ustrojstvo/podrucni-carinski-uredi/2790>, a kontakt brojeve i adrese carinskih ureda dostupni su pod linkom: <https://carina.gov.hr/kontakti/adresar-3063/3063>.

Prema postupcima iz ZOT-a ne naplaćuju se upravne pristojbe. Obrasci i evidencije mogu se prilagođavati automatskoj obradi podataka, s tim da se moraju osigurati najmanje propisani podatci.

Cjelovit uvid u trošarinske propise i neslužbeni tekst ZOT-a i POT-a te drugih podzakonskih propisa dostupni su na internetskim stranicama CU-a: <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/2727>

2. Trošarinski obveznik, obveza obračunavanja i plaćanja trošarine, mjesečna izvješća, evidencije trošarinskih obveznika na električnu energiju, prirodni plin i kruta goriva

2.1. Trošarinski obveznik, obveza obračunavanja i plaćanja trošarine, mjesečna izvješća, evidencije trošarinskih obveznika na električnu energiju

Čl. 6. st. 1. t. 6., 7. i 8. ZOT-a propisuje trošarinske obveznike i trenutak kada nastaje obveza obračuna trošarine, a to je:

- opskrbljivač električnom energijom kada električnu energiju isporuči krajnjem kupcu u RH,
- opskrbljivač kada uvozi ili unosi električnu energiju za vlastite potrebe,

- proizvođač kada proizvedenu električnu energiju koristi za vlastite potrebe.

Opskrbljivač, krajnji kupac i proizvođač su osobe definirane posebnim propisima kojima se uređuje tržište električne energije i plina.

Trošarinski obveznik–opskrbljivač električnom energijom kada električnu energiju isporuči krajnjem kupcu u RH sukladno čl. 8. ZOT-a mora:

- 1) sam utvrditi obvezu trošarine na električnu energiju sukladno propisanim trošarinskim osnovicama i iznosima koji su na snazi na dan nastanka obveze obračunavanja trošarine za obračunsko razdoblje,
- 2) obračunati trošarinu prema izdanim računima za isporučene količine električne energije u obračunskom razdoblju temeljem podataka o:
 - stvarno isporučenim količinama električne energije krajnjem kupcu,
 - procijenjenim isporučenim mjesečnim količinama električne energije krajnjem kupcu prema prosječnoj mjesečnoj potrošnji električne energije tog kupca iz odgovarajućeg obračunskog razdoblja prethodne godine, odnosno prema sporazumno utvrđenoj mjesečnoj potrošnji električne energije s novim krajnjim kupcem. Operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava očitava najmanje jednom šestomjesečno brojila krajnjih kupaca te dostavlja opskrbljivaču. Konačni obračun stvarno isporučene količine električne struje opskrbljivač dostavlja krajnjem kupcu. Opskrbljivač je dužan u istome mjesecu izraditi i konačni obračun trošarine za mjesec za koje je trošarina utvrđena prema procijenjenim mjesečnim količinama električne energije, i to u mjesečnom obračunu trošarine za mjesec u kojem je utvrđena stvarno isporučena količina električne energije.

Za isporuke električne energije trošarinska obveza nastaje istekom obračunskog razdoblja u kojemu su obavljene. Obračunska razdoblja su od prvog do posljednjeg dana u mjesecu. Znači da pri obračunu trošarine na električnu energiju ili prirodni plin prema izdanim računima, trošarinska obveza nastaje za isporuke električne energije ili prirodnog plina istekom obračunskog razdoblja.

Mjerenje/utvrđivanje isporučenih količina električne energije ili prirodnog plina obavljaju operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava te proizvođač putem redovito ovjeravanih brojila električne energije sukladno posebnim propisima ili proizvođač prirodnog plina sukladno posebnim propisima.

Opskrbljivača na računu krajnjem kupcu/korisniku električne energije iskazuje trošarinu na električnu energiju za poslovnu/neposlovnu uporabu, odnosno za kategoriju kućanstva upisuje napomenu: "Oslobođeno od plaćanja trošarine temeljem članka 105. stavka 8. Zakona o trošarinama".

Sukladno čl. 84. POT-a opskrbljivač isporučuje električnu energiju oslobođenom korisniku uz oslobođenje od plaćanja trošarine, pod uvjetima da:

- isporučuje energiju na temelju ugovora o opskrbi električne energije s oslobođenim korisnikom,
- oslobođeni korisnik prije preuzimanja električne energije dostavi presliku odobrenja za oslobođenog korisnika,
- otprema električnu energiju uz račun na kojem treba upisati napomenu da je električna energija isporučena bez obračunate trošarine na temelju odobrenja oslobođenog korisnika, s pozivom na broj i datum odobrenja.

Ukoliko oslobođeni korisnik mijenja opskrbljivača iz članka 6. stavka 1. točke 6. Zakona mora predati novom opskrbljivaču od prethodnog opskrbljivača ovjerenu izjavu o prethodno potrošenoj količini električne energije oslobođenog plaćanja trošarine i preostaloj nepotrošenoj količini električne energije oslobođenog plaćanja trošarine iz odobrenja za oslobođenog korisnika.

Pri unosu električne energije za vlastite potrebe od strane opskrbljivača ili korištenju električne energije za vlastite potrebe od strane proizvođača na obračunavanje i plaćanje trošarine na električnu energiju odgovarajuće se primjenjuju odredbe čl. 6. ZOT-a. Sukladno navedenom obračun trošarine na električnu energiju pri unosu iz Europske unije nastupiti će kada opskrbljivač unosi električnu energiju za vlastite potrebe, a obračunatu trošarinu dužan je iskazati na obrascu MI-EL.

Pri uvozu električne energije obveza obračunavanja i plaćanja trošarine nastaje u skladu sa carinskim propisima o obračunu i naplati carinskog duga. Sukladno navedenom trošarina i carina se obračunavaju u carinskom postupku prilikom uvoza električne energije.

Tablica 1. Visina trošarine na električnu energiju

Električna energija iz tarifne oznake KN 2716		
■ za poslovnu uporabu	0,50 EUR/MWh	Uredba o visini trošarina na energente i električnu energiju, NN 156/22
■ za neposlovnu uporabu	1,00 EUR/MWh	Uredba o visini trošarina na energente i električnu energiju, NN 156/22

Trošarinski obveznik mora utvrđenu obvezu trošarine platiti najkasnije do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku obračunskog razdoblja izravno u korist računa proračuna sukladno Naredbi o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2024.g. (Nar. nov., br. 15/24.).

Prihodi državnog proračuna uplaćuju se na račun:

HR1210010051863000160	Državni proračun

U pozivu na broj odobrenja upisuju se sljedeće oznake:

HR68	1155-OIB

Primjer:

Izračun trošarine na 500 MWh električne energije za neposlovnu uporabu–propisana visina trošarine za električnu energiju za neposlovnu uporabu iznosi 1,00 €/MWh

Formula: količina električne energije (u MWh) x propisana visina trošarine (€/MWh)

$$= 500 \text{ (u MWh)} \times 1,00 \text{ €/MWh} = 500,00 \text{ €}$$

Trošarinski obveznici dužni su sukladno čl. 86. POT-a voditi evidencije o količinama električne energije u MWh za:

- preuzete količine električne energije,
- preuzete količine električne energije unesene iz druge države članice za vlastite potrebe,
- preuzete količine električne energije uvezene u Republiku Hrvatsku za vlastite potrebe,
- proizvedene količine električne energije za vlastite potrebe,
- nabavljene (preuzete) količine električne energije oslobođene plaćanja trošarine,
- isporučene količine električne energije krajnjem kupcu,
- isporučene količine električne energije oslobođene plaćanja trošarine,
- isporučene količine električne energije otpremljene u iznos/izvoz,
- potrošene količine električne energije za vlastite potrebe.

Evidencije se vode prema fizičkim ili pravnim osobama, za poslovnu i neposlovnu uporabu te prema obračunskim mjernim mjestima za preuzimanje, osim za isporučene količine krajnjem kupcu – kućanstvima.

Trošarinski obveznik evidencije o isporučenim količinama krajnjem kupcu – kućanstvima ne vodi prema svakom kućanstvu već iskazuje zbirno isporučenu količinu električne energije oslobođene plaćanja trošarine. Količinu isporučene električne energiju za kućanstva, trošarinski obveznik evidentira u Obrascu MI-EL i to u red 5.–Neposlovna uporaba (oslobođeno).

Do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku obračunskog razdoblja trošarinski obveznici dužni su sukladno čl. 86. st. 5. POT-a dostaviti carinskom uredu nadležnom prema svome sjedištu, odnosno prebivalištu Mjesečni obračun trošarine na električnu energiju na Obrascu MI-EL koji je tiskan u Prilogu 56 POT-a.

Popis potencijalnih trošarinskih obveznika na električnu energiju koji posjeduju dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti objavljen na web stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije (www.hera.hr) –registar dozvola (Opskrba električnom energijom i Proizvodnja električne energije) pod linkom: https://www.hera.hr/hr/html/registar_dozvola_01.html i https://www.hera.hr/hr/html/registar_dozvola_05.html

Navedeni u popisu Opskrba električnom energijom i popisu Proizvodnja električne energije su potencijalni trošarinski obveznici. Nadalje sukladno posebnom propisu, pojedini subjekti nisu dužni imati propisanu dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti.

Trošarinski obveznik električne energije KN 2716	1) Opskrbljivač električnom energijom kada električnu energiju isporuči krajnjem kupcu u RH 2) Opskrbljivač kada uvozi ili unosi električnu energiju za vlastite potrebe 3) Proizvođač kada proizvedenu električnu energiju koristi za vlastite potrebe
PUR	Ovjeren PUR = odobrenje za rad, s danom verifikacije Uz PUR prilaže: ■ dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti izdanu od Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA) ili
Nastanak trošarinske obveze	Opskrbljivač obračunava trošarinu za izvršene isporuke krajnjem kupcu prema izdanim računima u obračunskom razdoblju i to temeljem podataka o: ■ stvarno isporučenim količinama krajnjem kupcu ■ procijenjenim isporučenim mjesečnim količinama, a za koje mora najmanje jednom šestomjesečno izraditi stvarnu isporučenu količinu (konačni obračun trošarine) Trošarinska obveza nastaje za isporuke istekom obračunskog razdoblja u kojem su obavljene. Obračun. razdob. je kalendarski mjesec.
Dospijeće plaćanja mjesečna izvješća i evidencije	Najkasnije od zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku obračunskog razdoblja Mjesečni obračun trošarine na Obrascu MI-EL (prilog 56 POT-a) dostavlja se carinskom uredu nadležnom prema sjedištu odnosno prebivalištu i to do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku obračunskog razdoblja Dužni voditi evidencije o količinama el.ener. u MWh i to prema: ■ pravnim i fizičkim osobama, ■ za poslovnu i neposlovnu uporabu, ■ obračun. mjernim mjest. za preuzim., osim za isporučene količine kućanstvu.

2.2. Trošarinski obveznik, obveza obračunavanja i plaćanja trošarine, mjesečna izvješća, evidencije trošarinskih obveznika na prirodni plin i ostale plinove u plinovitom stanju

Čl. 6. st. 1. t. 6., 7. i 8. ZOT-a propisuje trošarinske obveznike i trenutak kada nastaje obveza obračuna trošarine na prirodni plin, a to su:

- opskrbljivač plinom kada prirodni plin isporuči krajnjem kupcu u RH,
- opskrbljivač kada uvozi ili unosi prirodni plin za vlastitu potrošnju,
- proizvođač plina kada proizvedeni prirodni plin koristi za vlastitu potrošnju.

Trošarinski obveznik – opskrbljivač plinom kada prirodni plin isporuči krajnjem kupcu u RH sukladno čl. 8. ZOT-a mora:

- 1) obračunati trošarinu prema izdanim računima za isporučene količine prirodnog plina u obračunskom razdoblju temeljem podataka o:
 - stvarno isporučenim količinama prirodnog plina krajnjem kupcu,
 - procijenjenim isporučenim mjesečnim količinama prirodnog plina krajnjem kupcu prema prosječnoj mjesečnoj potrošnji prirodnog plina tog kupca iz odgovarajućeg obračunskog razdoblja prethodne godine, odnosno prema sporazumno utvrđenoj mjesečnoj potrošnji prirodnog plina s novim krajnjim kupcem. Operator transportnog sustava ili operatora distribucijskog sustava očitava najmanje jednom šestomjesečno brojila krajnjih kupaca te dostavlja opskrbljivaču. Konačni obračun stvarno isporučene količine prirodnog plina opskrbljivač dostavlja krajnjem kupcu. Opskrbljivač je dužan u istome mjesecu izraditi i konačni obračun trošarine za mjesec za koje je trošarina utvrđena prema procijenjenim mjesečnim količinama prirodnog plina, i to u mjesečnom obračunu trošarine za mjesec u kojem je utvrđena stvarno isporučena količina prirodnog plina.
- 2) sam utvrditi obvezu trošarine na prirodni plin sukladno propisanim trošarinskim osnovicama i iznosima koji su na snazi na dan nastanka obveze obračunavanja trošarine za obračunsko razdoblje.

Opskrbljivača na računu krajnjem kupcu prirodnog plina iskazuje trošarinu na prirodni plin za grijanje na poslovnu/neposlovnu uporabu, odnosno za kategoriju kućanstva upisuje napomenu: *“Oslobođeno od plaćanja trošarine temeljem članka 105. stavka 1. točka 8. Zakona o trošarinama”*.

Za isporuke prirodnog plina trošarinska obveza nastaje istekom obračunskog razdoblja u kojemu su obavljene. Obračunska razdoblja su od prvog do posljednjeg dana u mjesecu.

Opskrbljivač plinom isporučuje prirodni plin na teritoriju RH oslobođenom korisniku bez obračuna trošarine sukladno čl. 84. POT, pod uvjetima da:

- isporučuje prirodni plin na temelju ugovora o opskrbi prirodnog plina s oslobođenim korisnikom,
- oslobođeni korisnik prije preuzimanja prirodnog plina dostavi opskrbljivaču presliku odobrenja za oslobođenog korisnika koje je steklo svojstvo pravomoćnosti i izvršnosti,
- otprema prirodni plin uz račun na kojem treba upisati napomenu da je prirodni plin isporučen bez obračunate trošarine na

temelju odobrenja oslobođenog korisnika, s pozivom na broj i datum odobrenja.

Pri unosu prirodnog plina za vlastitu potrošnju od strane opskrbljivača plinom ili korištenju prirodnog plina za vlastitu potrošnju od strane proizvođača na obračunavanje i plaćanje trošarine na prirodni plin odgovarajuće se primjenjuju odredbe čl. 6. ZOT-a.

Pri uvozu prirodnog plina obveza obračunavanja i plaćanja trošarine nastaje u skladu sa carinskim propisima o obračunu i naplati carinskog duga.

Prirodni plin koji nije uvezen ili unesen i potrošen u RH nije predmet opozivanja trošarinom.

Tablica 2. Visina trošarine na prirodni plin

Prirodni plin iz tarifnih oznaka KN 2711 11 00, 2711 21 00 i plinovi iz tarifne oznake KN 2711 29 00		
■ za pogon	0,00 EUR/MWh	Uredba o visini trošarina na energente i električnu energiju, NN 156/22
■ za grijanje za poslovnu uporabu	0,54 EUR/MWh	Uredba o visini trošarina na energente i električnu energiju, NN 156/22
■ za grijanje za neposlovnu uporabu	1,08 €/MWh	Uredba o visini trošarina na energente i električnu energiju, NN 156/22

Trošarinski obveznik mora utvrđenu obvezu trošarine platiti najkasnije do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku obračunskog razdoblja izravno u korist računa proračuna. Uplaćuju se na račun:

Prihodi državnog proračuna uplaćuju se na račun:

HR1210010051863000160	Državni proračun

U pozivu na broj odobrenja upisuju se sljedeće oznake:

HR68	1163-OIB

Primjer:

Izračun trošarine na 300 MWh prirodnog plina za grijanje za neposlovnu uporabu – propisana visina trošarine za prirodni plin za grijanje za neposlovnu uporabu iznosi 1,08 €/MWh. Formula: količina prirodnog plina (u MWh) x propisana visina trošarine (€/MWh) 0 300 (u MWh) x 1,08/MWh = 324 €

Trošarinski obveznici sukladno čl. 86. POT-a dužni su voditi evidencije o količinama prirodnog plina u MWh za:

- preuzete količine prirodnog plina,
- preuzete količine prirodnog plina unesene iz druge države članice za vlastitu potrošnju,
- preuzete količine prirodnog plina uvezene u Republiku Hrvatsku za vlastitu potrošnju,
- proizvedene količine prirodnog plina za vlastitu potrošnju,
- nabavljene (preuzete) količine prirodnog plina oslobođene plaćanja trošarine,
- isporučene količine prirodnog plina krajnjem kupcu,
- isporučene količine prirodnog plina oslobođene plaćanja trošarine,
- isporučene količine prirodnog plina otpremjene u iznos/izvoz,
- potrošene količine prirodnog plina za vlastitu potrošnju.

Evidencije se vode prema fizičkim ili pravnim osobama za grijanje za poslovnu i neposlovnu uporabu, te prema obračunskim mjernim mjestima za preuzimanje, osim za isporučene količine krajnjim kupcima u kućanstvu, kao i onima koji se koristi za pogon vozila.

Do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku obračunskog razdoblja trošarinski obveznici dužni su sukladno čl. 86. st. 5. POT-a dostaviti carinskom uredu nadležnom prema svome sjedištu, odnosno

prebivalištu Mjesečni obračun trošarine na prirodni plin na Obrascu MI-PL koji je tiskan u Prilogu 55. POT-a.

Svi trošarinski obveznici za prirodni plin obvezni su imati propisanu dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti izdanu sukladno posebnim propisima i popis istih objavljen je web stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije (www.hera.hr) – registar dozvola (Opskrba plinom i Proizvodnja plina) pod linkom: https://www.hera.hr/hr/html/registar_dozvola_07.html i https://www.hera.hr/hr/html/registar_dozvola_14.html

Trošarinski obveznik prirodnog plina – KN 2711 11, 2711 21 i ostali plinovi u plinovitom stanju KN 2711 29 00	1) Opskrbljivač plinom kada prirodni plin isporuči krajnjem kupcu u RH 2) Opskrbljivač kada uvozi ili unosi prirodni plin za vlastitu potrošnju 3) Proizvođač plina kada proizvedeni prirodni plin koristi za vlastitu potrošnju
PUR	Verificiran PUR = odobrenje za rad, Uz PUR prilaže: ■ dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti izdanu od Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA),
Nastanak trošarinske obveze	Opskrbljivač obračunava trošarinu prema izdanim računima za izvršene mjesečne isporuke krajnjem kupcu u obračunskom razdoblju i to temeljem podataka o: ■ stvarno isporučenim količinama krajnjem kupcu ■ procijenjenim isporučenim mjesečnim količinama, a za koje mora najmanje jednom šestomjesečno izraditi stvarnu isporučenu količinu (konačni obračun trošarine) Trošarinska obveza nastaje za isporuke istekom obračunskog razdoblja u kojem su obavljene. Obračunsko razdoblje je kalendarski mjesec
Dospjeće plaćanja mjesečna izvješća evidencije troš. obveznika	Najkasnije od zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku obračunskog razdoblja Mjesečni obračun trošarine na Obrascu MI-PL (prilog 55 POT-a) dostavlja se carinskom uredu nadležnom prema sjedištu odnosno prebivalištu i to do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku obračunskog razdoblja Dužni voditi evidencije o količinama prirodnog plina u MWh i to prema: ■ pravnim i fizičkim osobama, ■ za pogon i grijanje za poslovnu i neposlovnu uporabu, te ■ obračunskim mjernim mjestima za preuzimanje, osim za isporučene količine kućanstvu i za pogon vozila.

3. Prijava za upis u registar trošarinskih obveznika

Trošarinski obveznici mogu započeti trošarinsko poslovanje s električnom energijom i prirodnim plinom nakon što ispune preduvjete za trošarinsko poslovanje. Usvajanje prijave za upis u registar trošarinskih obveznika smatra se ovlaštenjem za rad s trošarinskim odnosno kada trošarinski obveznik može započeti poslovanje s krutim gorivima.

Gospodarski subjekt da bi mogao izvršiti navedeni preduvjet mora voditi računa o ispunjavanju uvjeta koji im omogućuju podnošenje propisanih obrazaca posebnih poreza uporabom sustava elektroničke razmjene podataka, i to korištenjem elektroničkog servisa Carinske uprave e-Carina, aplikativnog podsustava e-Trošarine. Naime, u skladu s Pravilnikom o podnošenju trošarinskih obrazaca i obrazaca posebnih poreza uporabom sustava elektroničke razmjene podataka (Nar. nov., br. 56/22.), obveznici posebnog poreza moraju podnositi porezne obrasce elektroničkim putem uporabom elektroničkog servisa Carinske uprave e-Carina, aplikativnog podsustava e-Trošarine. Navedeno uključuje i podnošenje ispravaka odnosno izmjene poda-

taka uporabom sustava elektroničke razmjene podataka. Obveza podnošenja obrazaca posebnih poreza putem aplikativnog sustava e-Trošarine je pravno obvezujuća te će se svaki drugi način podnošenja obrasca smatrati nepravovaljanim i podlijegeati odgovarajućim sankcijama. Putem WEB aplikacije e-Trošarine uporabom sustava elektroničke razmjene podataka porezni obveznici i njihovi opunomoćeni posrednici podnose elektroničke obrasce posebnih poreza. Za pristup aplikaciji e-Trošarine, odnosno prijavu u G2B servis CU-a, kao preduvjet za elektroničko podnošenje obrazca potrebno je posjedovati isključivo poslovni digitalni certifikat (pristupni i potpisni – izdaje FINA), odnosno nikako osobni digitalni certifikat. Gospodarstvenici koji već koriste neku od aplikacija poslovnog sustava e-Carine, odnosno komuniciraju s CU-om putem G2B servisa, ne pristupaju ponovnoj registraciji već su dužni obaviti administraciju korisnika usluge e-Carine putem istoimenog linka na službenim stranicama CU-a: http://www.carina.hr/e_carina/G2B.aspx tako da dodaju (označe kvačicom) poslovni sustav »e-Trošarine«. Moguće je podnošenje obrazaca od strane opunomoćenika, a u ime obveznika posebnog poreza. Navedeno znači da porezni obveznik može opunomoćiti drugu osobu (opunomoćenog posrednika, knjigovodstveni servis) koja će u njegovo ime pristupiti aplikaciji i podnositi obrasce uz uvjet da ista posjeduje kvalificirani certifikat kojim se potvrđuje napredni elektronički potpis u skladu s odredbama Zakona o elektroničkom potpisu da u njegovo ime i za njegov račun popunjava i potpisuje naprednim elektroničkim potpisom obrasce posebnih poreza te njihove ispravke. Osim opunomoćenja korištenjem obrasca punomoći, porezni obveznik može ovlastiti opunomoćenika tako da opunomoćenik elektroničkim putem dostavi generalnu/opću punomoć. Porezni obveznik može opozvati punomoć. Detaljne upute za rad sa aplikacijom Zastupanja i postupanje dostupni su u na službenim stranicama CU-a: <https://carina.gov.hr/vijesti/uvodi-se-nova-aplikacija-za-zastupanje-i-potrebe-elektronicke-prijave-i-azuriranja-podataka-o-zastupanjima/4561>

Za točnost i potpunost podataka iskazanih u elektroničkim obrascima i obveznim prilogama dostavljenih CU-u elektroničkim putem isključivo je odgovoran porezni obveznik.

Korisnik nakon slanja obrasca obavezno mora dostaviti priloge i zatim poslati obrazac na verifikaciju. Obvezni prilozi koji se podnose uz obrasce posebnih poreza podnose se kao datoteka podataka – privitak uz elektronički obrazac posebnih poreza. Sve dok korisnik ne obavi te korake, Informacijski sustav Carinske uprave neće započeti obradu obrasca. Nakon slanja obrazca posebnih poreza u Informacijski sustav Carinske uprave i potvrde da je obrazac spreman za verifikaciju, korisnik više ne može mijenjati poslani obrazac jer je isti na obradi u Informacijskom sustavu Carinske uprave. Carinski službenik nakon obrade obrazac može verificirati (obrazac dobiva status „Prihvaćen“) ili odbiti (obrazac dobiva status „Odbijen“ pri čemu će carinski službenik upisati odgovarajuću napomenu a obveznik mora kreirati i poslati novi trošarinski obrazac) ili vratiti obvezniku na doradu (obrazac dobiva status „Vraćen na doradu“ pri čemu će carinski službenik upisati odgovarajuću napomenu a obveznik tada mora dopuniti obrazac i ponovno ga poslati).

Sve informacije o preduvjetima za korištenje sustava e-trošarine, načinu registracije za korištenje sustava e-trošarine, obvezi prijave i podnošenja obrazaca elektroničkim putem, zastupanjem od strane druge osobe, dostupne su na Internet stranici Carinske uprave https://carina.gov.hr/istaknute-teme/e-carina/e_trosarine/2650 i <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinskopostupanje/najcesca-pitanja-i-odgovori-3645/e-trosarine-3899/3899>

Trošarinski obveznici na električnu energiju i prirodni plin dužni su podnijeti prijavu za upis u registar trošarinskih obveznika (dalje u tekstu: PUR) elektroničkim putem korištenjem elektroničkog servisa Carinske uprave e-Carina, aplikativnog podsustava e-Trošarine i to najkasnije 8 dana prije početka obavljanja djelatnosti.

Verificirana PUR-a od strane ovlaštenog službenika nadležnog carinskog ureda smatra se odobrenjem za rad.

Upute za popunjavanje točke 8. Obrasca PUR-a koja se odnosi na odabir određenog statusa za poslovanje s trošarinskim ili duhanskim proizvodima, nalaze se na poledini Obrasca PUR.

Trošarinski obveznici koji su podnijeli prijavu za upis u registar trošarinskih obveznika (dalje u tekstu: PUR) dužni su nadležnom carinskom uredu kod kojeg su podnijele PUR prijaviti svaku izmjenu podataka navedenu prilikom prijave za upis u PUR (promjena podataka), kao i prestanak djelatnosti zbog koje su upisani u PUR (odjava) koristeći elektronički obrazac PUR, i to u roku od osam dana od dana nastanka promjene, odnosno od dana saznanja za izvršenu promjenu. Brisanje trošarinskog obveznika iz registra trošarinskih obveznika provodi nadležni carinski ured koji je izvršio upis u PUR, i to na zahtjev trošarinskog obveznika ili po službenoj dužnosti. O opravdanosti brisanja odlučuje nadležni carinski ured vodeći pri tome računa da trošarinski obveznik nema nepodmirenih trošarinskih dugova s osnova obavljanja djelatnosti radi koje je upisan u PUR.

Trošarinski obveznici na prirodni plin i električnu energiju sukladno čl. 5. POT-a uz prijavu za upis u registar trošarinskih obveznika prilažu samo propisanu dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti izdanu sukladno posebnim propisima. Osobe koje nisu dužne ishoditi propisanu dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti sukladno posebnim propisima nisu obvezne podnijeti prijavu za upis u registar trošarinskih obveznika. prilažu samo propisanu dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti izdanu sukladno posebnim propisima. (3) Iznimno od stavka 1. i 2. ovoga članka osobe koje nisu dužne ishoditi propisanu dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti sukladno posebnim propisima nisu obvezne podnijeti prijavu za upis u registar trošarinskih obveznika.

BESPLATNO ZA PRETPLATNIKE

SVAKODNEVNO KORIŠTENJE STRUČNE
TELEFONSKE KONZULTANTSKE SLUŽBE!

Ponedjeljkom i četvrtkom
od 11.00 do 15.30 sati,
utorkom, srijedom i petkom
od 8.30 do 13.00 sati.

www.racunovodstvo-porezi.hr

Primjer popunjavanja Prijave za upis u registar trošarinskih obveznika koji vrši registraciju za opskrbljivača električnom energijom:

Obrazac PUR

**PRIJAVA ZA UPIS
U REGISTAR TROŠARINSKIH OBVEZNIKA**

**MINISTARSTVO FINANCIJA
CARINSKA UPRAVA
CARINSKI URED Karlovac**

- Registracija
 Promjena
 Odjava

1.	OSOBNI IDENTIFIKACIJSKI BROJ (OIB):	12587956859
2.	NAZIV PRAVNE OSOBE ILI IME I PREZIME FIZIČKE OSOBE:	Kruta goriva d.o.o. Karlovac
3.	ADRESA SJEDIŠTA ILI PREBIVALIŠTA ULICA: KUĆNI BROJ: MJEŠTO / GRAD: POŠTANSKI BROJ: NAZIV POŠTE:	Karlovačka 156 Karlovac 47000 Karlovac
4.	BROJ TELEFONA/FAX:	098325478
5.	PODACI O ODGOVORNOJ OSOBI U PRAVNOJ OSOBI (ime i prezime, adresa, JMBG/OIB)	Janko Janković, Karlovačka 145, Karlovac , OIB 23487579594
6.	NAZIV OSNOVNE DJELATNOSTI NKD:	MATKO D.D.

7. KATEGORIJA TROŠARINSKIH PROIZVODA (zaokružiti odgovarajuću opciju)

- I. Alkohol i alkoholna pića
a. alkohol i alkoholna pića (osim piva)
b. pivo
c. pivo-male nezavisne pivovare
d. etilni alkohol – male destilerije
e. vino – samostalni mali proizvođač
f. ostala pića dobivena vrenjem osim piva i vina – samostalni mali proizvođač
g. međuproizvodi – samostalni mali proizvođač

- II. Duhanske preradevine
a. Cigarete
b. Cigare
c. Cigarilosi
d. Sitno rezani duhan za savijanje cigareta
e. Ostali duhan za pušenje

- III. Energenti i električna energija
a. energeti (osim b., c., d. i e.)
b. prirodni plin i ostali plinovi
c. kruta goriva
d. **električna energija**
e. energeti i proizvodi iz članka 115. ZOT-a

- IV. Duhanski proizvodi i duhanska sirovina
a. e-tekućina
b. grijani duhanski proizvodi
c. novi duhanski proizvodi
d. duhanska sirovina

8. STATUSI POSLOVANJA (odabrati odgovarajuću opciju)

I. Ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta a. Proizvođač ☐ Mala nezavisna pivovara ☐ Mala destilerija ☐ Samostalni mali proizvođač vina ☐ Samostalni mali proizvođač ostalih pića dobivenih vrenjem osim piva i vina ☒ Samostalni mali proizvođač međuproizvoda b. Trgovac	XII. Mali proizvođač jakog alkoholnog pića XIII. Mali proizvođač vina ☐ U sustavu odgode plaćanja trošarine ☐ Izvan sustava odgode plaćanja trošarine XIV. Uvoznik XV. Oslobođeni korisnik trošarinskih proizvoda XVI. Opskrbljivač a. Električnom energijom b. Prirodnim plinom i ostalim plinovima XVII. Isporučitelj krutih goriva XVIII. Krajnji potrošač krutih goriva XIX. Proizvođač iz članka 6. stavka 1. točke 8. ZOT-a XX. Proizvođač iz članka 6. stavka 1. točke 9. ZOT-a XXI. Ostali trošarinski obveznici 1. Osobe koje posluju s duhanskim proizvodima iz članka 94. ZOT-a a. Proizvođač b. Trgovac 2. Osobe koje posluju s duhanskom sirovinom iz članka 115. ZOT-a 3. Osobe koje posluju s energentima i proizvodima iz članka 115. ZOT-a
II. Registrirani primatelj III. Povremeno registrirani primatelj IV. Registrirani pošiljatelj V. Primatelj iz članka 6. stavka 1. točke 4. ZOT-a VI. Prodavatelj iz druge države članice / Trošarinski zastupnik za prodaju na daljinu VII. Ovjereni pošiljatelj VIII. Ovjereni primatelj IX. Povremeni ovjereni pošiljatelj X. Povremeni ovjereni primatelj XI. Proizvođač izvan sustava odgode iz članka 81. ZOT-a ☐ Mala nezavisna pivovara ☐ Mala destilerija ☐ Samostalni mali proizvođač vina ☐ Samostalni mali proizvođač ostalih pića dobivenih vrenjem osim piva i vina ☐ Samostalni mali proizvođač međuproizvoda	

Datum:

15. srpnja 2023.

Potpis trošarinskog obveznika

Janko Janković

Datum prijama:	15. srpnja 2023.
Datum unosa:	16. srpnja 2023
Ovlašteni carinski službenik:	Ana Anić
Rukovoditelj:	Pero Perić

UPUTA ZA POPUNJAVANJE TOČKE 8.

I. Ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta a. Proizvođač ☐ Mala nezavisna pivovara ☐ Mala destilerija ☐ Samostalni mali proizvođač vina ☐ Samostalni mali proizvođač ostalih pića dobivenih vrenjem osim piva i vina ☐ Samostalni mali proizvođač međuproizvoda b. Trgovac	Odabire osoba ovisno o statusu da li je proizvođač (obavlja djelatnost proizvodnje i trgovine s trošarinskim proizvodima) ili trgovac (obavlja djelatnost trgovine s trošarinskim proizvodima) Odabir mala nezavisna pivovara/mala destilerija/samostalni mali proizvođač vina/samostalni mali proizvođač ostalih pića dobivenih vrenjem osim piva i vina/samostalni mali proizvođač međuproizvoda odnosi se na kategoriju trošarinskih proizvoda pivo - male nezavisne pivovare/etilni alkohol - male destilerije/ vino – samostalni mali proizvođač / ostala pića dobivena vrenjem osim piva i vina – samostalni mali proizvođač/međuproizvodi – samostalni mali proizvođač
II. Registrirani primatelj	Odabire osoba za status iz članka 22. ZOT-a
III. Povremeno registrirani primatelj	Odabire osoba za status iz članka 23. ZOT-a

IV. Registrirani pošiljatelj	Odabire osoba za status iz članka 24. ZOT-a
V. Primatelj iz članka 6. stavka 1. točke 4. ZOT-a	Odabire osoba za status iz članka 6. stavka 1. točke 4. ZOT-a (do primjene EMCS sustava, 13.2.2023., na kretanja trošarinskih proizvoda puštenih u potrošnju sukladno članku 54.a i 54.e ZOT-a)
VI. Prodavatelj iz druge države članice / Trošarinski zastupnik za prodaju na daljinu	Odabire osoba za status iz članka 6. stavka 1. točke 5. ZOT-a
VII. Ovjereni pošiljatelj	Odabire osoba za status iz članka 25.a ZOT-a
VIII. Ovjereni primatelj	Odabire osoba za status iz članka 25.b ZOT-a
IX. Povremeni ovjereni pošiljatelj	Odabire osoba za status iz članka 25.c ZOT-a
X. Povremeni ovjereni primatelj	Odabire osoba za status iz članka 25.d ZOT-a
XI. Proizvođač izvan sustava odgode iz članka 81. ZOT-a ☐ Mala nezavisna pivovara ☐ Mala destilerija ☐ Samostalni mali proizvođač vina ☐ Samostalni mali proizvođač ostalih pića dobivenih vrenjem osim piva i vina ☐ Samostalni mali proizvođač međuproizvoda	Odabire osoba za status iz članka 81. ZOT-a Odabir mala nezavisna pivovara/mala destilerija/samostalni mali proizvođač vina/samostalni mali proizvođač ostalih pića dobivenih vrenjem osim piva i vina/samostalni mali proizvođač međuproizvoda odnosi se na kategoriju trošarinskih proizvoda pivo - male nezavisne pivovare/etilni alkohol - male destilerije/ vino – samostalni mali proizvođač / ostala pića dobivena vrenjem osim piva i vina – samostalni mali proizvođač/ međuproizvodi – samostalni mali proizvođač
XII. Mali proizvođač jakog alkoholnog pića	Odabire osoba za status iz članka 80. ZOT-a
XIII. Mali proizvođač vina	Odabire osoba za status iz članka 78. ZOT-a, te bira način poslovanja-u sustavu odgode, izvan sustava odgode ili oboje.
XIV. Uvoznik	Odabire osoba za status iz članka 6. stavka 1. točke 2. ZOT-a (osim prirodnog plina, krutog goriva i električne energije), i/ili odabire osoba koja uvozi na teritorij RH e-tekućinu i/ili grijani duhanski proizvod i/ili novi duhanski proizvod (osim ako nakon završetka carinskog postupka puštanja u slobodni promet smještaju robu u trošarinsko skladište ili skladište proizvođača)
XV. Oslobođeni korisnik trošarinskih proizvoda	Odabire osoba za status iz članka 26. ZOT-a
XVI. Opskrbljivač a. električnom energijom b. prirodnim plinom i ostalim plinovima	Odabire osoba iz članka 6. stavka 1. točka 6. i 7. ZOT-a, ovisno o statusu
XVII. Isporučitelj krutih goriva	Odabire osoba za status iz članka 6. stavka 1. točke 10. odnosno stavak 5. točke 1. ZOT-a
XVIII. Krajnji potrošač krutih goriva	Odabire osoba za status iz članka 6. stavka 1. točke 11. ZOT-a
XIX. Proizvođač iz članka 6. stavka 1. točke 8. ZOT-a	Odabire proizvođač koji proizvedenu električnu energiju koristi za vlastite potrebe
XX. Proizvođač iz članka 6. stavka 1. točke 9. ZOT-a	Odabire proizvođač plina koji proizvedeni plin koristi za vlastitu potrošnju

XVII. Ostali trošarinski obveznici

- Osobe koje proizvode/posluju s duhanskim proizvodima iz članka 94. ZOT-a (e-tekućina i/ili grijani duhanski proizvod i/ili novi duhanski proizvod), osim osoba koje proizvode/posluju u statusu ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta na duhanske prerađevine, odabiru:
 - ako obavljaju djelatnost proizvodnje ili uz djelatnost proizvodnje obavljaju smještaj u skladište proizvođača nakon unosa iz druge države članice EU ili uvoza iz treće države na teritorij RH
 - ako obavljaju unos iz druge države članice EU
- Odabiru osobe koje namjeravaju poslovati s duhanskom sirovinom iz članka 115. ZOT-a
- Odabiru osobe koja namjeravaju poslovati s energentima i proizvodima iz članka 115. ZOT-a

4. Poslovna i neposlovna uporaba prirodnog plina za grijanje i električne energije

Propisane su različite visine trošarina za poslovnu i neposlovnu uporabu električne energije i prirodnog plina.

Trošarinski obveznik dužan je razvrstati krajnje kupce i krajnje korisnike, odnosno vlastitu potrošnju i konačnu potrošnju prema kriteriju poslovne i neposlovne uporabe. Ako trošarinski obveznik ne može utvrditi ispunjavanje uvjeta za poslovnu uporabu, krajnji kupci i krajnji korisnici se razvrstavaju u korisnike za neposlovnu uporabu.

Poslovnom uporabom smatra se uporaba energenata i električne energije od strane gospodarskih subjekata koji samostalno otpremaju robu ili usluge, neovisno o namjeni ili rezultatima te gospodarske djelatnosti (gospodarskim subjektom mogu se smatrati i pravne osobe koje u organizacijskom smislu predstavljaju samostalnu jedinicu koja je sposobna sama djelovati vlastitim sredstvima). Pri tome se gospodarskom djelatnošću smatra svaka djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje obavljaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti te djelatnosti slobodnih zanimanja (npr. proizvodni pogoni, obrti, trgovine, shopping centri, ugostiteljski objekti, restorani, hoteli, odvjetnici i drugo). Gospodarskom djelatnošću smatra se i iskorištavanje materijalne ili nematerijalne imovine u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda.

Neposlovna uporaba je uporaba od osoba koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost i koje se sukladno propisima o porezu na dodanu vrijednost ne smatraju poreznim obveznicima, kao što su npr.: ⇒ tijela državne vlasti i tijela državne uprave ⇒ tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave ⇒ komore ⇒ druga tijela s javnim ovlastima ako obavljaju poslove u okviru svog djelokruga ili ovlasti (javne ustanove, muzeji, knjižnice i slično), ⇒ sindikati, ⇒ političke stranke, ⇒ obrazovne ustanove, vrtići, fakulteti, pučka otvorena učilišta i slično, ⇒ zdravstvene ustanove, ⇒ ustanove socijalne skrbi, ⇒ pravosudna tijela i druge osobe. Međutim, kod obavljanja takvih djelatnosti ili transakcija ta se tijela i osobe mogu smatrati poreznim obveznicima u vezi s tim djelatnostima ili transakcijama ako bi obavljanje tih djelatnosti, kao da nisu porezni obveznici, dovelo do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja. U takvom slučaju se tim tijelima i osobama isključivo aktom Porezne uprave priznaje status

poreznog obveznika za određenu djelatnost, a u svrhu utvrđivanja radi li se o poslovnoj uporabi krajnji korisnik je dužan dostaviti akt Porezne uprave trošarinskom obvezniku (radi eventualnog razvrstavanja u korisnike za poslovnu uporabu). Status korisnika za poslovnu uporabu može se primijeniti isključivo na one djelatnosti (poslovanje) krajnjeg kupca ili krajnjeg korisnika za koje im je aktom Porezne uprave priznat status poreznog obveznika PDV-a. Također, ako neko od gore navedenih osoba ima status poreznog obveznika PDV-a, jer kao sporednu djelatnost obavlja i primjerice djelatnost iskorištavanja materijalne ili nematerijalne imovine (najam, zakup i slično), takva osoba se razvrstava u korisnike za neposlovnu uporabu. U takvom slučaju, primjerice, zdravstvena ustanova, muzej ili druga javna ustanova (kao osoba koja ne obavlja gospodarsku djelatnost kao svoju osnovnu statutarnu i registriranu djelatnost) ima status poreznog obveznika PDV-a (jer npr. sudjeluje u djelatnosti zakupa vlastitog prostora ili slično), pri čemu takva osoba ne obavlja gospodarsku djelatnost u smislu zahtjeva za razvrstavanje u poslovnu uporabu. Nadalje, ako tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima obavljaju djelatnosti iz Dodatka I. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, br. 73/13., 99/13., 148/13., 153/13., 143/14., 115/16., 106/18., 121/19. i 138/20.) te ujedno zbog toga imaju status poreznog obveznika PDV-a, ista se mogu razvrstati u korisnike za poslovnu uporabu, i to isključivo u odnosu na te djelatnosti.

Dužnost je trošarinskog obveznika da krajnje kupce i krajnje korisnike (odnosno vlastitu potrošnju i konačnu potrošnju) razvrsta prema kriteriju poslovne i neposlovne uporabe. Trošarinski obveznik krajnje kupce i krajnje korisnike razvrstava u korisnike za neposlovnu uporabu prirodnog plina, električne energije, odnosno krutih goriva ako ne može utvrditi ispunjavanje uvjeta za poslovnu uporabu.

Trošarinski obveznik krajnje kupce i krajnje korisnike razvrstava u korisnike za poslovnu uporabu ako ta osoba obavlja gospodarsku djelatnost i ako je obveznik PDV-a. Okolnost da osoba obavlja gospodarsku djelatnost trošarinski obveznik može utvrditi svim raspoloživim dokaznim sredstvima i s obzirom na utvrđenje da se u konkretnom slučaju ne radi o osobi koja nije gospodarski subjekt (dakle, tijelo je državne vlasti i tijelo državne uprave, tijelo lokalne i područne (regionalne) samouprave, drugo tijelo sa javnim ovlastima (javne ustanove, muzeji, knjižnice i slično), komora, sindikat, politička stranka, obrazovna ustanova, vrtić, fakultet, pučko otvoreno učilište i slično, zdravstvena ustanova, ustanova socijalne skrbi, pravosudno tijelo i slično). Okolnost da je osoba obveznik PDV-a, trošarinski obveznik, između ostaloga, može utvrditi:

- provjerom putem Aplikacije za provjeru obveznika u sustavu PDV-a Informatičkog sustava Porezne uprave na poveznici Internet stranice Porezne uprave (www.porezna-uprava.hr) na linku: <http://PDV-reg.porezna-uprava.hr/RpoProvjeriObveznikaPdvWeb/home>. Pri tome je potrebno voditi računa da je moguće da se provjerom putem Aplikacije za provjeru obveznika u sustavu PDV-a Informatičkog sustava Porezne uprave utvrdi da je neka osoba obveznik PDV-a, ali da ne udovoljava uvjetima za razvrstavanje u poslovnu uporabu. U svakom slučaju, u svrhu dokazivanja poslovne uporabe gospodarski subjekt može trošarinskom obvezniku podnijeti pisanu izjavu i priložiti sve isprave kojima dokazuje svoj pravni status i okolnost da je obveznik PDV-a, npr.: ⇒ izvadak iz sudskog, obrtnog, odnosno registra poslovnih subjekata koji vodi Državni zavod za statistiku na temelju NKD-a, odnosno ⇒ za pripadnike slobodnih zanimanja (primjerice, odvjetnici i odvjetnička

društva, liječnici i ljekarnici u privatnoj praksi) izvadak iz odgovarajućeg službenog upisnika ili službene evidencije koju vodi nadležno tijelo, te

- potvrda ili drugi akt Porezne uprave o statusu obveznika PDV-a.

Pripadnici slobodnih zanimanja za koje se o njihovom pravnom statusu u trenutku obračunavanja trošarine ne vodi službeni upisnik ili službena evidencija dužni su priložiti sve isprave koje se odnose na njihov pravni status i prihode.

4.3. Mješovita – poslovna i neposlovna uporaba

Ako gospodarski subjekt trošarinski proizvod koristi i za poslovnu i za neposlovnu uporabu, trošarinski proizvod će se oprezovati razmjerno svakom načinu uporabe. Ako je pri tome poslovna ili neposlovna uporaba beznačajna može se smatrati da poslovna, odnosno neposlovna uporaba ne postoji, s time da se beznačajnom poslovnom, odnosno neposlovnom uporabom smatra uporaba koja iznosi do 10% obračunane uporabe. Smatra se da se trošarinski proizvod u cijelosti koristi za poslovnu uporabu ako se u sklopu poslovanja gospodarskog subjekta ti proizvodi koriste za obavljanje i određenih pomoćnih i/ili popratnih djelatnosti koje same po sebi nužno ne upućuju na zaključak da bi se radilo o poslovnoj uporabi, npr. za potrebe kantine ili dječjeg vrtića u sklopu poduzeća i slično. Također, smatra se da se trošarinski proizvod u cijelosti koristi za poslovnu uporabu ako se, primjerice, korištenje odnosi na sve proizvodne, uredske, administrativne i druge funkcionalno povezane procese krajnjeg korisnika. Kod beznačajne poslovne odnosno neposlovne uporabe, ista ulazi u ukupni mjesečni obračun, kao i pretežita uporaba.

Ako se radi o mješovitoj (poslovnoj i neposlovnoj) uporabi trošarinu je potrebno obračunati temeljem:

- podataka o stvarno isporučenim količinama električne energije, odnosno prirodnog plina izmjerenih posebnim brojlilima kojima se isporučene količine mjere odvojeno za poslovnu te odvojeno za neposlovnu uporabu, ili, ako takva posebna brojila ne postoje,
- vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije, odnosno knjigovodstvenih isprava i podataka od krajnjeg korisnika o količini potrošnje koja se odnosi na vrstu uporabe, odnosno prema postotku potrošnje za svaku od uporaba (poslovne/neposlovne uporabe).

U tom slučaju se omjer poslovne/neposlovne uporabe utvrđuje na osnovu podataka o stvarnoj uporabi (npr. tarifni model, podatak o potrošnji za određenu namjenu, konkretno izraženi normativi o potrošnji za pojedinu uporabu i podaci o potrošnji za pojedinu djelatnost, broj kvadrata korištenog prostora, sklopljeni ugovor i drugo), što znači da krajnji korisnik te trošarinski obveznik utvrđeni omjer poslovne/neposlovne uporabe moraju dokumentirati i opravdati vjerodostojnom knjigovodstvenim ispravama i evidencijama (službeni akti potpisani od odgovornih osoba) koje, između ostaloga, moraju sadržavati:

- sveobuhvatnu evidenciju trošila (jačina, raspored, ukupna potrošnja, prosječna potrošnja i dr.) s pripadajućim podlogama na temelju kojih je izrađena (tehnička dokumentacija) i prikazom karakteristika pripadajućeg prostora (broj kvadrata, energetska učinkovitost i dr.),
- komercijalnu dokumentaciju koja sadrži podatke u vezi s isporukom električne energije, odnosno prirodnog plina (troškovi, plaćanja, tarifni modeli, ugovori i dr.),

